

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Gebiedsontwikkeling Badhoevedorp- Lijnden Oost

Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport

14 juni 2011 / rapportnummer 2527-34

1. Hoofdpunten van het MER

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer heeft het voornemen om na het omleggen van de rijksweg A9 door Badhoevedorp het vrijkomende gebied te herontwikkelen. Het gebied moet ruimte gaan bieden aan woningbouw, bedrijven, kantoren en winkels. Voor de besluitvorming over de gebiedsontwikkeling wordt een procedure voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen. Voor het vaststellen van het bestemmingsplan Badhoevedorp-Lijnden Oost, dat de ontwikkeling planologisch mogelijk moet gaan maken, is de gemeenteraad van Haarlemmermeer bevoegd gezag.

De Commissie voor de m.e.r. (hierna 'de Commissie')¹ beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport (MER). Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming het MER in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten:

- een beschrijving van de ruimtelijke kwaliteit en structuur van het voornemen en van de inpassing van de infrastructuur voor de afwikkeling van mobiliteit (auto, OV, fiets);
- een beschrijving van de mogelijke beperkingen voor het voornemen vanwege de externe milieubelasting (geluid, luchtkwaliteit, geur) en mogelijke mitigerende maatregelen;
- de gevolgen van het voornemen voor de belasting van verkeersnetwerken (auto, OV, fiets), de verkeersveiligheid en de gevolgen van het verkeer voor de leefomgeving (barrièrewerking, geluid, luchtkwaliteit);
- de bijdrage van het voornemen aan de ecologische en belevingskwaliteit van de (nieuwe) groengebieden en de wateropgaven in de polder;
- de kansen en effecten van het voornemen voor duurzaamheid en energie.

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER.

In de volgende hoofdstukken beschrijft de Commissie in meer detail welke informatie in het MER moet worden opgenomen. De Commissie bouwt in haar advies voort op de notitie reikwijdte en detailniveau (R&D) Badhoevedorp-Lijnden Oost. Dat wil zeggen dat in dit advies niet wordt ingegaan op de punten die naar de mening van de Commissie in de notitie R&D voldoende aan de orde komen.

¹ De samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiemer.nl onder 'Adviezen Commissie'.

2. Probleemstelling, doel, beleid en besluiten

2.1 Probleemstelling en doel

De notitie R&D geeft een goed inzicht in de aanleiding voor het omleggen van de A9 en de daarmee samenhangende gebiedsontwikkeling.

Beschrijf in het MER:

- de huidige knelpunten voor leefbaarheid, die ondermeer het gevolg zijn van het doorsnijden van Badhoevedorp door de A9;
- de doelen van de gebiedsontwikkeling, zodanig dat zij een rol kunnen spelen bij de toetsing van het voornemen op doelbereik.

2.2 Beleidskader

Het ruimtelijk beleidskader voor de gebiedsontwikkeling is vastgelegd in het Masterplan Badhoevedorp. Geef aan welke uitgangspunten en randvoorwaarden (bijvoorbeeld financieel) zijn vastgelegd in het Masterplan Badhoevedorp.

Ga in op voor het voornemen relevante wetgeving en beleid, zoals:

- het voorontwerp van de structuurvisie Haarlemmermeer;
- de wettelijke grenswaarden voor luchtkwaliteit, geluid en externe veiligheid;
- het (ontwerp) tracébesluit voor de omlegging A9;
- de gebiedsvisie Schipholdriehoek (gebied tussen A4, A5 en A9);
- het convenant Mainport Schiphol en Groen (Groene Carré) en de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS) Noord-Holland (Groene As);
- de waterstructuurvisie Haarlemmermeerpolder;
- beleid en ambities van de gemeente Haarlemmermeer voor ruimtelijke kwaliteit, leefbaarheid, gezondheid, (duurzame) mobiliteit, klimaat en energie.

Geef in het MER een overzicht van de gemaakte afspraken over en verantwoordelijkheden voor de realisatie van de Groene Carré en de Groene As.

Geef in het MER aan of het voornemen kan voldoen aan de randvoorwaarden die uit het beleidskader voortkomen.

2.3 Te nemen besluit(en)

De m.e.r.-procedure wordt doorlopen voor de herziening van vigerende bestemmingsplannen en het vaststellen van het bestemmingsplan Badhoevedorp-Lijnden Oost. Daarnaast zullen andere besluiten genomen worden voor de realisatie van het voornemen. Geef aan welke besluiten dit zijn, wie daarvoor het bevoegde gezag is en wat globaal de tijdsplanning is.

3. Voorgenomen activiteit en alternatieven

3.1 Algemeen

De gebiedsontwikkeling Badhoevedorp moet ruimte gaan bieden aan de ontwikkeling van woningen, bedrijven, kantoren en winkels. De uitgangspunten voor de ontwikkeling zijn in het Masterplan Badhoevedorp vastgelegd. Onderbouw in het MER de keuzes die in het Masterplan Badhoevedorp zijn gemaakt en geef aan welke rol het milieubelang bij deze keuzes heeft gespeeld. Beschrijf in het MER de verschillende deelgebieden en hun ruimtelijke functies en ga in op het afwegingskader voor de ontwikkeling van deelgebieden.

Geef aan welke uitgangspunten (bijvoorbeeld voor groen en verkeer), welke thema's (bijvoorbeeld behoud bestaande kwaliteit) en randvoorwaarden (bijvoorbeeld financieel) prioriteit hebben.

3.2 Alternatieven

Onderbouw in het MER waarom naast de referentie en het voornemen geen andere alternatieven worden uitgewerkt. De Commissie adviseert in het MER varianten uit te werken op basis van de bandbreedte van het voornemen (minimale en maximale hoeveelheid en kwaliteit van woningbouw, kantoren, bedrijven en winkels) en op basis van een stedenbouwkundige invulling gericht op maximale vermindering van de geluidsbelasting en verbetering van de luchtkwaliteit en leefbaarheid.²

3.3 Referentie

Beschrijf de bestaande toestand van het milieu in het studiegebied en de te verwachten milieutoestand als gevolg van de autonome ontwikkeling, als referentie voor de te verwachten milieueffecten. Daarbij wordt onder de 'autonome ontwikkeling' verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu, zonder dat de voorgenomen activiteit of één van de alternatieven wordt gerealiseerd. Ga bij deze beschrijving uit van ontwikkelingen van de huidige activiteiten in het studiegebied en van nieuwe activiteiten waarover reeds is besloten.

Over de omlegging van de A9 heeft nog geen besluitvorming plaatsgevonden.³ Omdat de omlegging van de A9 *conditio sine qua non* is voor gebiedsontwikkeling en is opgenomen in de structuurvisie Haarlemmermeer, onderschrijft de Commissie dat het omleggen van de A9 in de referentiesituatie wordt meegenomen als autonome ontwikkeling.

De Commissie adviseert in het MER, naast een vergelijking tussen de referentiesituatie en het voornemen, ook op hoofdlijnen een vergelijking met de huidige situatie in het MER op te nemen. Dit laat zien wat de omlegging van de A9 en de gebiedsontwikkeling tezamen per

² Zie ook de Vereniging Dorpsraad Badhoevedorp die in haar zienswijze verzoekt te onderzoeken welke hoeveelheid woningen Badhoevedorp aankan binnen de leefbaarheidsdoelstelling.

³ De verwachting is dat het ontwerp-tracébesluit (OTB) in juni 2011 ter visie wordt gelegd. Besluitvorming over het Tracébesluit wordt in februari 2012 voorzien.

saldo betekenen voor de leefbaarheid (opheffen van de barrièrewerking van de A9, de geluidsoverlast en de luchtkwaliteit) in Badhoevedorp. De gebiedsontwikkeling is immers onlosmakelijk verbonden met de omlegging van de A9.

4. Bestaande milieusituatie en milieugevolgen

4.1 Algemeen

–Besteed in het MER zowel aandacht aan de milieugevolgen van de uitvoering van het voornemen als aan de effecten van het voornemen na realisatie.

Onderbouw de keuze voor rekenregels en rekenmodellen en van de gegevens waarmee de gevolgen van het voornemen worden bepaald. Ga ook in op de onzekerheden in deze bepaling. Onderscheid daarbij onzekerheden in de kwaliteit van de gegevens (bron, ouderdom, betrouwbaarheid, e.d.) en in de gehanteerde berekeningen. Geef de bandbreedte voor de genoemde gevolgen en geef aan wat dit betekent voor de effectvergelijking.

Ga in op de mate van doelbereik van het voornemen en de onderscheiden varianten.

4.2 Woon en leefmilieu

Geluid

Bereken de geluidbelasting voor industrielawaai⁴, wegverkeerslawaai en luchtvaartlawaai op de woningen en andere geluidgevoelige bestemmingen. Geef inzicht in het aantal gevoelige objecten⁵, ook onder de wettelijke grenswaarden⁶. Breng naast de geluidbelasting ten gevolge van de afzonderlijke geluidsoorten ook de gecumuleerde geluidbelasting⁷ in beeld. Geef aan welke mitigerende maatregelen getroffen kunnen worden om de geluidbelasting te verminderen.

Luchtkwaliteit

Om het voornemen met de referentiesituatie te kunnen vergelijken is het noodzakelijk om de effecten op de luchtconcentraties van fijn stof (PM₁₀ en PM_{2,5}) en NO₂ te beschrijven. Daarbij dient gebruik te worden gemaakt van berekeningen die voldoen aan de Regeling Beoordeling Luchtkwaliteit 2007. Presenteer de verdeling van de aantallen woningen en andere gevoelige objecten en groepen⁸ over de verschillende luchtkwaliteitsklassen (ook onder de wettelijke grenswaarden). De klassebreedte⁹ moet een zinvolle vergelijking met de referentiesituatie mogelijk maken.

⁴ Onder industrielawaai valt ook het geluid van het proefdraaien van vliegtuigmotoren op Schiphol.

⁵ Denk bij gevoelige objecten aan kinderdagverblijven, scholen, verpleeg- en verzorgingshuizen en woningen.

⁶ Ook onder de wettelijke grenswaarden kunnen gezondheidsrisico's optreden.

⁷ Maak daarbij gebruik van het Reken- en meetvoorschrift geluidhinder 2006.

⁸ Gevoelige groepen zijn bijvoorbeeld kinderen, ouderen en mensen met long- of hartziekten.

⁹ Gebruik hiervoor bijvoorbeeld klassebreedtes van 1,0 µg/m³, of minder indien klassebreedtes van 1,0 µg/m³ onvoldoende onderscheidend zijn.

De omlegging van de A9 inclusief gebiedsontwikkeling maakt deel uit van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Maak aannemelijk dat het project past binnen, of in ieder geval niet in strijd is met het NSL.¹⁰ Indien projecten die in het NSL zijn opgenomen worden gewijzigd geef dan aan hoe dit via de meldingsprocedure (artikel 5.12, twaalfde lid van de wet Milieubeheer) is uitgewerkt.

Geur

Geef inzicht in de eventuele geurbelasting in het studiegebied vanwege de kerosinedampen die vrijkomen op Schiphol en beargumenteer of er sprake is van een acceptabele situatie.¹¹

4.3 Verkeer en mobiliteit

Geef een omschrijving van de beschikbare infrastructuur en de voorziene aanpassingen die in samenhang met het programma zullen worden gerealiseerd. Besteed daarbij zowel aandacht aan auto, OV als aan de fietsinfrastructuur. Beschrijf de toekomstige verkeersintensiteiten in het studiegebied en de afwikkeling van het verkeer in het plangebied. Laat zien wat de verkeerseffecten van het voornemen zijn ten opzichte van de referentiesituatie. Overweeg daarbij het gebruik van de uitkomsten van de berekeningen op basis van actuele verkeersmodellen. Beschrijf de:

- herkomst en bestemmingen van het verkeer;
- de modal split en het gebruik van verschillende vervoerwijzen;
- de belasting van het netwerk (gemeentelijk, regionaal en de aansluitingen op het hoofdwegennet).

Geef aan waar welke problemen gaan ontstaan ten aanzien van doorstroming van het verkeer, de veiligheid en de belasting van de leefomgeving (geluid, luchtkwaliteit).

Beschrijf voor het plangebied:

- de toekomstige logistiek en bereikbaarheid van het winkelcentrum;
- de parkeernormering, het parkeermanagement en de mate waarin in de verwachte parkeervraag wordt voorzien;
- de functie van het openbaar vervoer;
- de kenmerken van de fiets- en voetgangersverbindingen en de aansluiting op het fietsroutenetwerk.

4.4 Natuur en water

Beschrijf in het MER:

- de invulling van Groene Carré en de Groene As in het plangebied;
- de ruimtelijke (beleving) en ecologische kwaliteiten die daardoor worden opgebouwd;
- de bijdrage aan ecologische verbindingen binnen en buiten het plangebied;

¹⁰ Vergelijk daarvoor de projectgegevens (= projectkenmerken en de daarbij horende luchtkwaliteitseffecten) in het besluit met de projectgegevens zoals opgenomen in het NSL.

¹¹ Zie onder andere "Geuronderzoek bestemmingsplan Schiphol", Bureau Blauw, 2010

- de functies (berging, ecologie, recreatie) van het oppervlaktewater en de oevers binnen het plangebied;
- de kwantitatieve en kwalitatieve wateropgaven die voortvloeien uit klimaatverandering en nieuw beleid (bijvoorbeeld Kaderrichtlijn Water)
- de mogelijkheden voor de toepassing van een ‘vernieuwd droogmakerijsysteem’¹² in het plangebied, gericht op deze opgaven.

4.5 Energie en klimaat

Besteed aandacht aan de ambities voor energie en klimaat, in het bijzonder voor duurzaam bouwen waaronder energieneutraal of CO₂ neutraal bouwen. Denk daarbij aan mogelijkheden op verschillende schaalniveaus; per gebouw, per (deel)project of per (deel)gebied.

De gebiedsontwikkeling bestaat uit een combinatie van nieuwbouw verweven met de bestaande woningen en voorzieningen. Juist bij de oudere woningen kunnen vaak belangrijke energiebesparingsdoelen worden gerealiseerd. Onderzoek in hoeverre combinatie van nieuwe en bestaande bouw kan leiden tot extra mogelijkheden voor duurzame energie (bijvoorbeeld een warmtenetwerk).

In het Masterplan Badhoevedorp is aangekondigd dat duurzaamheidsambities in een energievisie worden uitgewerkt. De Commissie adviseert deze energievisie niet te beperken tot de nieuw te ontwikkelen deelgebieden maar een integrale energievisie op te stellen voor de hele kern Badhoevedorp.

4.6 Uitvoering

Sloop

Beschrijf in het MER op kwalitatieve wijze de gevolgen van het verwijderen van bestaande bebouwing en infrastructuur¹³. Ga, voor zover de gemeente mogelijkheden heeft om deze te beïnvloeden, in op de volgende aspecten:

- aard en omvang van de sloopwerkzaamheden;
- overlast tijdens de sloopwerkzaamheden (verkeer, geluid, stof);
- hergebruik en afvoer van materialen;
- grondbalans;
- tijdelijke inrichting.

Ontwikkeling

Ga in op de fasering van het voornemen en de gevolgen die dit zal hebben voor de fysieke leefomgeving ((bouw)verkeer, belemmeringen, geluidsoverlast etc.).

¹² Zie hiervoor de Waterstructuurvisie Haarlemmermeerpolder van het Hoogheemraadschap van Rijnland, vastgesteld op 22 september 2010

¹³ Hierbij kan gebruik gemaakt worden van de Trajectnota/MER omlegging A9 en de daarbij behorende bijlagen “geluid en trillingen” en “luchtkwaliteit”, waarin reeds aandacht wordt besteed aan de effecten in de realisatiefase van de omlegging van de A9 en mogelijke mitigerende maatregelen.

5. Overige aspecten

Voor de onderdelen 'vergelijking van alternatieven' en 'leemten in milieuinformatie' heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

5.1 Onzekerheden en evaluatieprogramma

Houd bij de vergelijking van de alternatieven en bij de toetsing van de alternatieven aan (project-) doelen en wettelijke grenswaarden expliciet rekening met de onzekerheden in effectbepalingen.¹⁴ Geef daarvoor in het MER inzicht in:¹⁵

- de waarschijnlijkheid dat effecten optreden, d.w.z. het realiteitsgehalte van de verschillende effectscenario's (*best case* en *worst case*);
- het belang van de onzekerheden in effectbepalingen voor de significantie van verschillen tussen alternatieven, en daarmee voor de vergelijking van alternatieven;
- op welke wijze en wanneer na realisering van het initiatief de daadwerkelijke effecten geëvalueerd worden, bijvoorbeeld via een oplevertoets, en welke maatregelen 'achter de hand' beschikbaar zijn als (project-)doelen en grenswaarden in de praktijk niet gehaald worden.¹⁶

5.2 Vorm en presentatie

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven. Presenteer de vergelijking bij voorkeur met behulp van tabellen, figuren en kaarten.

Zorg ervoor dat:

- het MER zo beknopt mogelijk is, onder andere door achtergrondgegevens niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst zijn opgenomen;
- recent, goed leesbaar kaartmateriaal is gebruikt, met duidelijke legenda.

5.3 Samenvatting van het MER

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document

¹⁴ Effectbepalingen voor de toekomst zijn inherent onzeker. Het zijn veelal de best mogelijke benaderingen op basis van in de praktijk ontwikkelde en getoetste modellen. De onzekerheden in de uitkomsten van modellen moeten wel worden onderkend. Schijnzekerheden leveren immers ondoelmatige keuzes en maatregelen op. Effecten kunnen in werkelijkheid meevallen, dan zijn te veel maatregelen getroffen. Effecten kunnen tegenvallen, dan zijn te weinig maatregelen genomen.

¹⁵ Een factsheet op de website van de Commissie bevat meer informatie over het omgaan met onzekerheden in MER. (http://docs1.eia.nl/mer/diversen/factsheet_19_omgaan_met_onzekerheden_in_mer_webversie.pdf)

¹⁶ Dit sluit aan bij de adviezen van de Commissie Elverding. Met de oplevertoets wordt ook invulling gegeven aan de (tot op heden veelal niet nagekomen) verplichting tot evaluatie van een MER (artikel 7.39 t/m 7.42 van de Wet milieubeheer).

leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de voorgenomen activiteit en de alternatieven daarvoor;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit en de alternatieven, de onzekerheden en leemten in kennis die daarbij aan de orde zijn;
- de vergelijking van de alternatieven en de argumenten voor de selectie van het voorkeursalternatief.

BIJLAGE 1: Projectgegevens reikwijdte en detailniveau MER

Initiatiefnemer: het college van Burgemeester en wethouders van gemeente Haarlemmermeer

Bevoegd gezag: de gemeenteraad van de gemeente Haarlemmermeer

Besluit: vaststellen van het bestemmingsplan Badhoevedorp-Lijnden Oost

Categorie Besluit m.e.r.:

plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorie D11.2

Activiteit:

Gebiedsontwikkeling met woningbouw, bedrijven, kantoren, winkels en voorzieningen

Bijzonderheden:

De gebiedsontwikkeling Badhoevedorp hangt nauw samen met de omlegging van de A9. Het omleggen van de A9 gaat de gebiedsontwikkeling ruimtelijk mogelijk maken en een deel van de kosten van de omlegging moet uit de gebiedsontwikkeling worden gefinancierd.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in de Staatscourant van: 7 april 2011

ter inzage legging van de informatie over het voornemen: 7 april t/m 20 mei 2011

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 7 april 2011

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 14 juni 2011

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij dit project is als volgt:

Mr. F.W.R. Evers (voorzitter)

Ir. J.A. Huizer

Drs. A. van Leerdam

Prof. dr. H.J. Meurs

D. Spel (werkgroepsecretaris)

Drs. G. de Zoeten

Werkwijze Commissie bij advies reikwijdte en detailniveau:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie neemt hierbij de hierna genoemde informatie die van het bevoegde gezag is ontvangen, als uitgangspunt.

Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de Commissie een locatiebezoek afgelegd.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- Notitie reikwijdte en detailniveau m.e.r. Badhoevedorp–Lijnden Oost, gemeente Haarlemmermeer, 2011;
- Masterplan Badhoevedorp, Gemeente Haarlemmermeer, 12 juni 2008, 2008/15026.

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 9 juni 2011 van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieuumstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een overzicht van de zienswijzen en adviezen is opgenomen in bijlage 2.

BIJLAGE 2: Lijst van zienswijzen en adviezen

1. J. Deen, Badhoevedorp
2. Vereniging Dorpsraad Badhoevedorp, Badhoevedorp

Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport Gebiedsontwikkeling Badhoevedorp-Lijnden Oost

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer heeft het voornemen om na het omleggen van de rijksweg A9 door Badhoevedorp het vrijkomende gebied te herontwikkelen. Het gebied moet ruimte gaan bieden aan woningbouw, bedrijven, kantoren en winkels. Voor de besluitvorming over de gebiedsontwikkeling wordt een procedure voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen. De gemeenteraad van de gemeente Haarlemmermeer is bevoegd gezag.

Commissie voor de
milieueffectrapportage

ISBN: 978-90-421-3272-6

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

